

[UWAGA: Materiał zawiera komentarze i przykładowe odpowiedzi na pytania testowe. Podczas sprawdzania prac wszelkie inne warianty odpowiedzi uczestników były konsultowane przez zespół ekspertów i jeżeli nie budziły jednoznacznych wątpliwości, były uznawane za poprawne].

OLIMPIADA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Edycja XIII

[Rok szkolny 2017/2018]

5 kwietnia 2018 r.

Test eliminacji centralnych z przykładowymi odpowiedziami

1. (1 pkt) Co to jest państwo opiekuńcze?

Koncepcja *państwa opiekuńczego* (welfare state) ukształtowała się po II wojnie światowej. Za państwo opiekuńcze uznaje się państwo, w którym bardzo silnie rozbudowany jest interwencjonizm państwowy, a głównym celem rozwiązywanie problemów społecznych i zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa socjalnego (między innymi poprzez wspieranie ludzi w trudnej sytuacji życiowej wywołanej np. starością, chorobą, niepełnosprawnością lub bezrobociem). Wsparcie odbywa się poprzez systemy ulg, zasiłków, budownictwa komunalnego, dostępu do państwowego szkolnictwa i służby zdrowia. Większe niż w innych państwach wydatki socjalne państwa muszą być finansowane wyższymi podatkami.

2. (1 pkt) Co to jest motywacja negatywna?

Motywacja negatywna to działania przełożonego w stosunku do pracownika oparte o system kar, upomnień, nagan czy nawet przeniesienia na niższe stanowisko, odwołujące się do lęku pracownika, w stosunku, do którego stosowany jest ten rodzaj motywacji. Pozornie motywacja jest efektywna, gdyż przełożony szybko uzyskuje efekt w postaci zadania wykonanego w krótkim czasie. W dłuższej perspektywie czasowej stosowanie motywacji negatywnej powoduje, iż efektywność pracownika ulega obniżeniu. W dalszej konsekwencji może nastąpić spadek poczucia wartości pracownika lub może on też przejąć negatywną postawę wobec szefa, zespołu oraz całej organizacji.

3. (1 pkt) Co składa się na efekt pierwszego wrażenia?

Największy wpływ na to, jak jesteśmy postrzegani podczas wygłaszania prezentacji, ma tzw. *efekt pierwszego wrażenia*, nie zaś to co mówimy. Badania wykazują, że opinia odbiorców w pierwszych minutach wystąpienia w 55% opiera się na mimice i gestach nadawcy, w 38% na brzmieniu jego głosu, a jedynie w 7% na treściach merytorycznych. W miarę trwania prezentacji te proporcje się zmieniają — nie zyskamy uznania, jeżeli będziemy profesjonalnie wyglądać i odpowiednio się zachowywać, a nie będziemy mieli niczego ciekawego do powiedzenia.

4. (1 pkt) Czy prawdą jest, że PNB jest zawsze większy od PKB?

NIE

5. (1 pkt) Co to są operacje otwartego rynku?

Operacje otwartego rynku to działania na rynku papierów wartościowych (głównie obligacji), które również mają wpływ na poziom podaży pieniądza. Bank Centralny, gdy podejmuje decyzję o zakupie dużej partii obligacji, wprowadza na rynek pieniądze i zwiększa ich podaż. Sprzedając obligacje, prowadzi do spadku podaży pieniądza.

6. (1 pkt) Co to jest dezinflacja?

Dezinflacja to spadek tempa inflacji.

7. (1 pkt) Wymień dwie funkcje rynku kapitałowego.

- pozyskiwanie kapitału przez emitentów,
- uzyskiwanie dochodów przez inwestorów, którzy udostępniają kapitał emitentom (np. dywidendy),
- efektywna alokacja środków w gospodarce,
- właściwa wycena instrumentów finansowych (papierów wartościowych).

8. (1 pkt) Co to jest kryzys strategiczny?

Kryzys strategiczny, czyli kryzys związany ze spadkiem potencjału strategicznego przedsiębiorstwa.

W kryzysie strategicznym przedsiębiorstwo może osiągać zyski i nie mieć żadnych problemów z płynnością. Dlatego też menedżerowie, którzy mają tendencję do koncentrowania się na wskaźnikach finansowych — w początkowym okresie trwania kryzysu — mogą w ogóle nie dostrzec osłabienia pozycji strategicznej przedsiębiorstwa. Nasilający się kryzys strategiczny doprowadza do kryzysu płynności bądź wyników firmy. Zazwyczaj dopiero wówczas menedżerowie podejmują działania obronne, wymagające zastosowania narzędzi restrukturyzacji naprawczej.

9. (1 pkt) Co to jest kredyt konsolidacyjny?

Kredyt konsolidacyjny jest kredytem, który pozwala na scalenie kilku mniejszych zobowiązań w jeden kredyt. Najczęściej jest on realizowany w formie kredytu hipotecznego, który charakteryzuje się zabezpieczeniem w postaci założenia hipoteki na nieruchomości kredytobiorcy. W związku z tym kredyt konsolidacyjny pozwala zazwyczaj na obniżenie ogólnych kosztów kredytowania w porównaniu ze wcześniejszymi, rozdrobnionymi obciążeniami.

10. (1 pkt) Wymień dwie zasady polityki budżetowej.

- Zasada zupełności budżetu — polega na zestawieniu w budżecie wszystkich, a nie tylko wybranych, dochodów i wydatków państwa.
- Zasada jedności — oznacza, że istnieje tylko jeden dokument zawierający całość dochodów i wydatków państwa (jedno zestawienie zwane budżetem).
- Zasada jawności — polega na tym, że społeczeństwo (obywatele) są zaznajomieni z budżetem, jego treścią, sposobem uchwalania oraz ze sprawowaniem nad nim kontroli.
- Zasada realności
- Zasada szczególności — oznacza, że w budżecie muszą być zawarte konkretne cele szczegółowe, nie zaś określone w sposób ogólny.
- Zasada równowagi — jest to tylko dążenie do tego by dochody były równe wydatkom.
- Zasada jasności (przejrzystości) — polega na takiej konstrukcji budżetu i na takim ujęciu dochodów i wydatków, który umożliwia prawidłowe planowanie i łatwość oceny przez parlament i opinię publiczną; służy temu klasyfikacja dochodów i wydatków (działy, paragrafy).

11. (1 pkt) Dokończ zdanie.

Kluczowy czynnik sukcesu w schyłkowej fazie życia sektora to...

... koszty.

12. (1 pkt) Dokończ zdanie.

Analiza, której celem jest ocena wpływu zmiany kluczowych parametrów projektu na wskaźniki efektywności finansowej i ekonomicznej (z zachowaniem zasady ceteris paribus), to analiza...

... wrażliwości.

13. (1 pkt) Podaj przykład segmentacji klientów sklepu odzieżowego, wykorzystując wybrane przez Ciebie kryterium.

- płeć — kobiety i mężczyźni
- wiek — dzieci, młodzież, seniorzy

14. (1 pkt) Jakie cechy posiada sangwinik jako jeden z typów osobowości Hipokratesa?

- optymizm
- radosne usposobienie
- zorientowanie na cele
- dynamiczny sposób działania

15. (1 pkt) Co to są bariery wyjścia? Podaj przykład.

- bariera ekonomiczna:
 - koszty likwidacji
 - niepodzielność i wyspecjalizowanie środków wytwórczych
- bariera społeczna i polityczna:
 - naciski związków zawodowych
 - protesty pracowników
 - naciski władz lokalnych

16. (1 pkt) Co to jest decyzja racjonalna metodologicznie?

Decyzja racjonalna metodologicznie to taki wybór działania, który dokonany został na podstawie dostępnych dla decydującego informacji i zgodnie z zasadami podejmowania decyzji. Decydent, chcąc podjąć racjonalną decyzję, musi mieć dostęp do informacji i umieć je wykorzystać w rozwiązywaniu danego problemu. Powinien również wiedzieć, jak przebiega proces podejmowania decyzji, jakie są jego fazy i jakie są cechy charakterystyczne każdej z nich.

17. (1 pkt) Jaki rodzaj holdingu przedstawiono na poniższym rysunku?



Na powyższym rysunku przedstawiono holding finansowy.

18. (1 pkt) Wymień dwie zalety rekrutacji wewnętrznej.

- lepsza wiedza o pracowniku
- zwiększenie motywacji pracowników
- stwarzanie pracownikom możliwości awansu
- zmniejszenie fluktuacji kadr
- ograniczenie procesu adaptacji,
- zapewnia dopasowanie kulturowe
- szybka
- ograniczenie kosztów

19. (1 pkt) Na czym polega strategia marki rodzinnej typu parasol?

Strategia marki rodzinnej typu parasol polega na tym, iż wspólną marką objęte są różne produkty przedsiębiorstwa, funkcjonujące często na bardzo odmiennych rynkach, przy czym każdy z nich ma własny sposób komunikacji oraz odmienny sposób pozycjonowania, np. Philips.

20. (1 pkt) Na czym polega benchmarking konkurencyjny?

Benchmarking konkurencyjny polega na porównywaniu rozwiązań stosowanych w przedsiębiorstwie z rozwiązaniami stosowanymi u konkurencji. Jego wadą jest utrudniony dostęp do niezbędnych informacji (najbardziej atrakcyjne informacje do porównań w ramach benchmarkingu są szczególnie chronione przez przedsiębiorstwa).

21. (1 pkt) Wskaż dwie zalety leasingu pracowniczego.

- Ograniczone zobowiązania prawne wobec „leasingowanych” pracowników.
- Zmniejszenie obciążeń sprawami kadrowymi.
- Zmniejszenie obciążeń sprawami administracyjnymi.
- Łatwość pozyskania pracowników przy sezonowych wahaniami popytu na pracę.
- Firma płaci za faktycznie zrealizowaną pracę.
- Łatwość wymiany pracownika na innego, jeżeli „leasingowany” pracownik się nie sprawdza.

22. (1 pkt) Na czym polega efekt sieci w modelach biznesu opartych na platformach wielostronnych?

Efekt sieci w modelach biznesu opartych na platformach wielostronnych polega na zwiększaniu atrakcyjności platformy wraz ze wzrostem liczby użytkowników korzystających z platformy (przyrost liczby ofert i liczby klientów).

23. (1 pkt) Na czym polega technika mapy empatii?

Technika mapy empatii wykorzystywana jest do profilowania użytkowników produktów/usług. Pomaga lepiej zrozumieć, co ludzie myślą i czują, skupić się na ich doświadczeniach i potrzebach. Stworzona została przez konsultantów z firmy XPlane.

24. (1 pkt) Czy w każdej sytuacji konfliktowej możliwym rozwiązaniem jest kooperacja?

NIE

25. (1 pkt) Do czego wykorzystywana jest technika socjogramu?

Socjogram jest graficzną formą prezentacji relacji międzyludzkich w organizacjach. Służy do porównania oficjalnej struktury organizacji z nieformalną hierarchią tworzoną spontanicznie przez pracowników oraz analizy przebiegu komunikacji. Pozwala określić między innymi: którzy pracownicy są gwiazdami, jakie miejsce w grupie zajmuje kierownictwo, czy istnieje w grupie wyraźny podział społeczny, jakie są grupy nieformalne, które osoby w grupie znajdują się w stanie konfliktu, które osoby z grupy są izolowane.

26. (2 pkt) Podaj przykłady dwóch zachowań kreatywnych.

- rozwiązanie problemu w sposób niestandardowy, nieschematyczny
- wykorzystanie danego przedmiotu/materiału/maszyny (również produktów ubocznych) w celu innym niż jest on przeznaczony

27. (2 pkt) Wymień dwie potrzeby wyższego rzędu.

- potrzeby przynależności (społeczne): potrzeba relacji z innymi ludźmi, przynależności do grupy społecznej, zespołu pracowniczego, rodziny, potrzeba relacji przyjacielskiej, potrzeba relacji partnerskiej (miłości) oraz wynikająca ze wszystkich wymienionych – potrzeba akceptacji
- potrzeby uznania: potrzeba szacunku, potrzeba uznania i dobrego statusu społecznego, potrzeba osiągnięcia i sukcesu, potrzeba sprawstwa/potęgi/dominacji, potrzeba wolności, potrzeba sławy
- potrzeby samorealizacji: potrzeba rozwoju (wytyczania i osiągania celów, realizowania aspiracji), potrzeby poznawcze (potrzeba zdobywania wiedzy, kompetencji, kwalifikacji), potrzeby rozwoju uzdolnień i zainteresowań, potrzeby estetyczne (sztuka, piękno, forma), potrzeba rozwoju duchowego.

28. (2 pkt) Podaj przykłady dwóch zachowań menedżera, które mogą przyczynić się do obniżenia motywacji jego pracowników.

- uznaniowe nagradzanie bez jasnych kryteriów
- brak informacji zwrotnej
- nadmierne kontrolowanie

29. (2 pkt) Wymień dwie bariery w komunikacji interpersonalnej.

- Krytykowanie rozmówcy. Wyrażanie negatywnej oceny jego postawy, działań, poglądów. Wartościowa krytyka to taka, która odnosi się do konkretnego zachowania osoby i w kulturalny sposób wyjaśnia, że było ono nieodpowiednie.
- Udzielanie rad. Osoba, która często, nieproszona, sypie jak z rękawa różnymi poradami, stawia się na wyższej pozycji w stosunku do rozmówcy. Prezentuje siebie jako osobę mądrzejszą, bardziej doświadczoną, a swemu rozmówcy sugeruje, że nie potrafi poradzić sobie z problemem.
- Porównywanie siebie do rozmówcy pod kątem różnych kryteriów (np. ubioru, kompetencji zawodowych). Słuchający zamiast koncentrować się na treści wypowiedzi, skupia się na porównywaniu.
- Emocje, szczególnie negatywne, na przykład: złość, zniecierpliwienie, zazdrość, brak zaufania, mogą sprawić, że komunikat zostanie odebrany subiektywnie.
- Nieznajomość tematu rozmowy. Zdarza się wówczas, gdy jedna osoba ma dużą wiedzę na temat, o którym mowa, a druga niewielką. W takim wypadku nie są one w stanie porozumieć się ze sobą.
- Ignorowanie zdania rozmówcy, jego systemu wartości lub norm kulturowych sprawia, że komunikacja jest wręcz niemożliwa.

30. (2 pkt) Wymień dwa czynniki popytowe, które przełożą się na wzrost ceny mieszkań w Warszawie.

- wzrost dochodów ludności
- migracja ludności
- programy dofinansowujące zakup mieszkań
- większa liczba studentów i pracujących w Warszawie
- gusta i preferencje

31. (2 pkt) Wymień dwa sposoby, w jakie państwo może chronić konsumentów przed monopolami.

- ograniczenia koncentracji (zakazy fuzji i przejęć)
- ceny maksymalne

32. (2 pkt) W jaki sposób, wykorzystując poniższe wielkości i mając daną wielkość PKN w cenach czynników wytwórczych, można obliczyć PNB w cenach rynkowych?

AMORTYZACJA

SALDO DOCHODÓW Z WŁASNOŚCI Z KRAJU I Z ZAGRANICY

PODATKI POŚREDNIE

INFLACJA

$PNB \text{ w cenach rynkowych} = PKN \text{ w cenach czynników wytwórczych} + AMORTYZACJA + SALDO DOCHODÓW Z WŁASNOŚCI Z KRAJU I Z ZAGRANICY + PODATKI POŚREDNIE$

33. (2 pkt) Wymień dwie słabe strony PKB jako miernika koniunktury gospodarczej.

- dynamika i wielkość PKB nie mówią do końca, jaka jest sytuacja ekonomiczna mieszkańców danego kraju. Duże PKB wcale nie musi przekładać się na dobrobyt ludzi (np. duża produkcja w sektorze zbrojeniowym — zwiększa PKB, ale w niewielkim stopniu poprawia standard życia mieszkańców);
- PKB i pokrewne mierniki nie ujmuje rzeczywistej produkcji dóbr i usług finalnych, tylko produkcję rejestrowaną, co oznacza, że do statystyk nie jest wliczana szara strefa lub produkcja gospodarstw domowych na własne potrzeby;
- PKB nie mierzy „ekologiczności państwa” — ważnego parametru wskazującego na jakość życia mieszkańców — dążenie do zwiększania produkcji może się wiązać z większym zanieczyszczeniem środowiska (a tego statystyki już nie będą odzwierciedlać);
- PKB nie wyraża jakości oferowanych usług i produktów, w tym jakości usług publicznych: edukacji, służby zdrowia;
- nie uwzględnia czasu wolnego ludzi.

34. (2 pkt) Co to jest raj podatkowy? Podaj przykład rajy podatkowego.

Termin używany najczęściej w odniesieniu do państw lub ogólnie miejsc, w których przepisy podatkowe są wyjątkowo łagodne dla obcokrajowców i kapitału zagranicznego. Na przykład: Panama, Grenada, Vanuatu itd.

35. (2 pkt) Podaj przykłady dwóch płacideł stosowanych na ziemiach polskich.

- grzywny siekieropodobne
- sól
- skóry zwierząt

36. (2 pkt) Wymień dwa czynniki wpływające bezpośrednio na popyt na pracę.

- popyt na dobra producenta
- wynagrodzenie
- zmiany w technologii produkcji
- formalizacja rynku pracy

37. (2 pkt) Wymień dwa zagrożenia dla stacji benzynowej pochodzące z makrootoczenia.

- zmiany w technologii produkcji
- działania proekologiczne
- wzrost cen samochodów
- konflikty zbrojne
- podwyższenie akcyzy
- zmiany prawne

38. (2 pkt) Wymień dwie zalety spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej.

- niskie koszty założenia spółki
- możliwość rejestracji przez Internet
- niski minimalny kapitał zakładowy
- ograniczenie odpowiedzialności wspólników

39. (2 pkt) Wymień dwie zasady negocjacji nastawionych na współpracę.

- Oddzielaj ludzi od problemów.
- Formułuj pytania przed odpowiedziami.
- Formułuj problemy przed pomysłami rozwiązań.
- Szukaj rozwiązań, które dają maksymalne korzyści wszystkim stronom.
- Koncentruj się na interesach, a nie na stanowiskach.

40. (2 pkt) Wymień dwa mechanizmy obronne radzenia sobie z frustracjami.

- Represja — wyeliminowanie z pamięci wydarzeń związanych z frustracją
- Fantazjowanie — wyobrażenie, że osiągnęło się cel wbrew faktom
- Racjonalizacja — poszukiwanie jakichkolwiek uzasadnień do działań, którym towarzyszą negatywne emocje
- Rezygnacja — odstąpienie od realizacji celu
- Substytucja — rekompensowanie niezaspokojonej potrzeby skoncentrowaniem się na zaspokajaniu innych potrzeb

41. (2 pkt) Wymień dwie cechy spekulacji na rynku kapitałowym.

Spekulacja jest określeniem neutralnym — to jeden ze sposobów pomnażania kapitału. Różnice między spekulacją i inwestowaniem przedstawiono w poniższej tabeli:

	Inwestowanie	Spekulowanie
Cel:	Udział w podziale zysków z danego przedsięwzięcia.	Szybki zysk ze sprzedaży posiadanych udziałów w przedsięwzięciu.
Horyzont czasowy:	Długi.	Krótki.
Źródło zysku:	Długotrwały wzrost wartości przedsięwzięcia.	Krótkoterminowe wahania cen.
Źródło sukcesu:	Umiejętność znalezienia przedsięwzięć, które przyniosą w przyszłości zyski większe od innych.	Umiejętność przewidzenia zachowania innych uczestników rynku.
Kto może zyskać:	Potencjalnie wszyscy.	Mniej niż połowa - zyski jednych są stratami innych, a do tego dochodzą koszty zawarcia transakcji.
Ryzyko:	Dotyczy w największym stopniu przyszłych zysków. Kwota kapitału nie powinna się zmniejszyć w długim okresie.	Dotyczy głównie kwoty kapitału - może ona ulegać znacznym wahaniom w krótkim terminie.

42. (2 pkt) Przedsiębiorstwo zamierza zainwestować w jeden z czterech projektów inwestycyjnych na okres 5 lat. Wielkość inwestycji w każdym przypadku wynosi 9 mln zł.

W tabeli przedstawiono plan korzyści netto (w tys. zł) dla analizowanych przedsięwzięć w pięciu kolejnych latach.

Rok	Projekt 1	Projekt 2	Projekt 3	Projekt 4
1	1000	1000	5000	2500
2	2000	2500	5000	2500

3	2500	2500	1500	2500
4	1500	5000	0	2500
5	5000	1000	500	2000

Który projekt jest najlepszy i dlaczego?

Najlepszym projektem jest projekt dla trzeciego roku ze względu na najszybszy zwrot (największe NPV).

43. (2 pkt) Podaj przykład zmiany w otoczeniu prawnym, która w ostatnim czasie stała się istotnym zagrożeniem w wybranym przez Ciebie sektorze.

- sektor energii odnawialnych - nowa ustawa
- sektor usług - zakaz handlu w niedziele

44. (2 pkt) Przypisz firmy do właściwych kluczowych właścicieli. W kolumnie III wstaw właściwą cyfrę z kolumny I.

I	II	III	IV
1	Rodzeństwo Kulczyków	5	Big Star, Com.40
2	Michał Sołowow	1	Ciech, Autostrada Wielkopolska
3	Zygmunt Solorz	4	Polpharma
4	Jerzy Starak	2	Synthos, Barlinek, Komfort
5	Bogdan i Elżbieta Kaczmarkowie	3	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, ATM Grupa, Plusbank

45. (2 pkt) Co to jest obszar korzyści strategicznych na mapie grup strategicznych?

Obszar korzyści strategicznych to miejsce wyznaczone przez najkorzystniejsze wartości kryteriów wykorzystanych do wykreślenia mapy grup strategicznych.

46. (2 pkt) Poniższa tabela przedstawia profil kompetencyjny kierownika zmiany jednego lokalu działającego w ramach ogólnopolskiej sieci pizzerii. Wskaż dwa błędy, jakie popełniono przy jego wyznaczeniu.

Lp.	Cecha	Waga	Natężenie cechy							
			1	2	3	4	5	6	7	
1.	Doświadczenie w kierowaniu projektami	5								X

2.	Doświadczenie w negocjacjach	3								X
3.	Wykształcenie specjalistyczne	2								X
4.	Umiejętności miękkie	4								X
5.	Autorytet/charyzma/przywódstwo	3							X	
6.	Uczciwość	5				X				
7.	Umiejętność zarządzania ludźmi	4								X

Kompetencje niepowiązane z zakresem zadań. Zbyt ogólne określenie kompetencji, np. umiejętności zarządzania ludźmi, umiejętności miękkie. Połączenie kilku kompetencji w jedno (autorytet, charyzma, przywództwo). Stopniowanie niestopniowalnej kompetencji (uczciwość).

47. (2 pkt) Podaj dwa biznesowe przykłady zastosowania cen dynamicznych.

Ceny dynamiczne, czyli zmienne w czasie.

Przykłady:

- cena zależna od negocjacji z klientem (np. lokaty w banku)
- cena zależna od dostępności zasobów (np. bilety lotnicze lub miejsca w hotelu)
- cena zależna od sytuacji rynkowej (np. kurs Uberem w godzinach szczytu i Sylwestra)
- cena zależna od zasobności klienta i determinacji do zakupu (aukcje)

48. (2 pkt) Na czym polega model biznesowy długiego ogona?

Koncentracja na dużej liczbie produktów sprzedanych w małych ilościach (zaprzeczenie zasadzie Pareto).

49. (2 pkt) Jakie etapy można wyróżnić w zarządzaniu projektami?

W ujęciu ogólnym: definiowanie, planowanie, wykonanie, zamykanie.

W ujęciu szczegółowym: inicjowanie, definiowanie, organizowanie zespołu, określenie struktury, planowanie przebiegu, planowanie zasobów, organizowanie wykonawstwa, wykonawstwo, kontrola wykonawstwa, zamknięcie projektu.

50. (2 pkt) Podaj dwa przykłady sektora charakteryzującego się dużą sezonowością.

Przykłady dla Polski:

- sprzedaż lodów,
- sprzedaż zniczy,
- sprzedaż ozdób choinkowych,
- sprzedaż choinek.
